

ğini düşündürmektedir. Oğlu Mehmed Çelebi, babasının Üsküp'teki imaretine Edirne'deki Uzgaş köyünü vakfetmiştir (890/1485; Gökbilgin, s. 333-334).

Üsküp ve Bosna serhaddinde kudretli bir uç beyi olarak faaliyet gösteren İsa Bey hakkında bazı menkıbevi hikâyeler de ortaya çıkmıştır. 1448 Kosova Savaşı sırasında kendisi ve babasıyla ilgili bir menkıbe İbn Kemal eserine almıştır (*Tevârih-i Âl-i Osmân*, VII. Defter, s. 537-538). Sancak beyliği sırasında Osmanlılar'a tâbi harağ-güzâr statüsündeki Dubrovnik'le ticarî münasebetleri geliştiren (1451) İsa Bey'in Üsküp sancak beyi olarak 1455'te Üsküp vilâyeti hariç olmak üzere Zvečan, Jeleč, Sjenica, Ras, Nikšić, Sarayova (Sarajevo, Saraybosna), Kalkandelen (Tetovo) bölgelelerinden tahsis edilen hasırlarının tutarı yıllık 763.000 akçeye ulaşmaktaydı. Söz konusu bölgelerde kendisinin hizmetinde olduğu tahmin edilen hristiyan sipahiler de bulunmaktaydı. Kalkandelen dışındaki diğer bölgelerde 189 timardan 160 kadarı kendi adamlarının elindeydi. Kalkandelen'de yine onun bölgesinde timar sahibi olan kırk bir hizmetkârı bulunuyordu. İsa Bey'in taalluku olarak zikredilen hristiyan timar sahipleri, gulâm statüsünde değil hizmetkâr olarak defterlere kaydedilmişti. Bunlar, muhtemelen bir timar bulamadıkları için İsa Bey'in hizmetine girmiş olan hristiyan askerler olmalıdır (İnalçık, *Fâtih Devri*, s. 149-150; Şabanović, *Krajište Isa Bega Ishakovića*, s. XLVII-LVI, 3-22, 23-51, 52-57, 60-66, 67-94, 95-116).

Sancak beyi olarak sağladığı büyük gelirlerin bir bölümünü hayrata sarfeden İsa Bey Üsküp'te kendi adını taşıyan bir cami (İsa Bey Camii), mescid, kervansaray, hankah, medrese yaptırdı; ayrıca su kemerleri inşa ettirerek şehrin su ihtiyacını karşıladı. Bu eserlerden medrese ve han-

kah için tanzim ettirdiği Safer 874 (Ağustos 1469) tarihli bir devakfiyesi bulunmakta olup bu vakfiye Gliša Elezoviç tarafından yayımlanmıştır (Ayverdi, *Avrupa'da Osmanlı Mimârî Eserleri III/3*, s. 250-252). Vakfiyeden anlaşıldığına göre hankah / zâviyenin mutfağı bir imaret görevi yapmakta ve buradan ihtiyaç sahiplerine yiyecek verilmekteydi. Vakfiyede sözü edilen kütüphaneden bugün bir iz kalmamıştır. Tahsis edilen vakıfların ise çok büyük ve zengin olduğu, birçok arazi, dükkân, değirmen ve bağı içine aldığı dikkati çekmektedir. Ayrıca İsa Bey, yeni fethedilen Ras ve Hodidjen (Hodidede ya da bugünkü Saraybosna'nın doğusunda Gradište kasabası, bk. Şabanović, *Krajište Isa Bega Ishakovića*, s. 60) adlarıyla anılan bölgelerde Yeni Şehir (Novi Pazar-Sandžak) ve Sarayova şehirlerinin kurulmasında yaptırdığı eserlerle önemli rol oynadı. Nitekim Kemurazâde Seyfeddin, Sarayova'da II. Mehmed adına bir cami yaptırdığını (862/1458), Hünkâr Camii (Careva Džamija) adıyla bilinen caminin bundan dolayı yaptırının değil sultanın adını taşıdığını yazar (*TOEM*, II/12 [1329], s. 774-776). Ayrıca yine Sarayova'da Bentbaşı'nda, Kolobara Hanı ve Çarşısı (1462) yanında mesnevi tekkesi, imaret, han ve hamam inşa ettiren İsa Bey, bunlar için Cemâziyelevvel 866 (Şubat 1462) tarihli bir vakfiye de düzenlemiştir. Vakıf gelirleri arasında değirmen, nehir kenarında hanın yanında yaptırılan dükkânlar, civarındaki bazı köy ve mezralar bulunmaktadır (Ayverdi, *Avrupa'da Osmanlı Mimârî Eserleri II/3*, s. 389-391). Özellikle yaptırdığı sarayın muhteşem olduğu ve bundan dolayı şehre Sarayova adının verildiği rivayet edilir. Nitekim 1489 tarihli bir kayda göre Sarayova'nın bulunduğu yer Brodaca adlı köyün ekin-

liği olup burası daha sonra İsa Bey tarafından alınarak imar edilmiştir (Şahin, s. 22). Bu bakımdan İsa Bey aynı zamanda Sarayova'nın kurucusu olarak da anılır.

BİBLİYOGRAFYA :

Gazavât-ı Sultân Murâd b. Mehmed Hân (nşr. Halil İnalçık – Mevlûd Oğuz), Ankara 1978, s. 65; Aşıkpaşazâde, *Târih*, s. 145-146; Tursun Bey, *Târih-i Ebû'l-Feth* (nşr. Mertol Tulum), İstanbul 1971, s. 97, 136; Oruç b. Âdil, *Tevârih-i Âl-i Osmân*, s. 130; Neşrî, *Cihannümâ* (Unat), I, 311; II, 719; İbn Kemal, *Tevârih-i Âl-i Osmân*, VII. Defter, s. 116, 118, 124, 133-134, 148, 293-295, 371, 537-538; Hoca Sâdeddin, *Tâcü't-tevârih*, İstanbul 1279, I, 394, 452-454; *Sticill-i Osmânî*, III, 610; Muvakkit, *Târih-i Diyâr-ı Bosna* (Kemura'nın *Balkanski Institut u Sarajevu*'daki yazma nüshası), I, 57; Gökbilgin, *Edirne ve Paşa Livâsı*, s. 333-334; Halil İnalçık, *Fatih Devri Üzerinde Tetkikler ve Vesikalar: I*, Ankara 1954, s. 149-150; a.mlf., "Murad II", *İA*, VIII, 613; Hazim Şabanović, *Krajište Isa Bega Ishakovića Zbirni Katastarski Popis iz 1455. Godine*, Sarajevo 1964, s. XLVII-LVI, 3-22, 23-51, 52-57, 60-66, 67-94, 95-116; a.mlf., "Pitanje Turske Vlasti u Bosni do Pohoda Mehmeda II 1463.g.", *Godišnjak Istoriskog Društva Bosne i Hercegovine*, VII, Sarajevo 1956, s. 37-51; a.mlf., "Ishakovići", *Enciklopedija Jugoslavije*, Zagreb 1960, IV, 371; a.mlf., "Ishakovići", *Vojna Enciklopedija*, Beograd 1972, III, 653; Ayverdi, *Avrupa'da Osmanlı Mimârî Eserleri II/3*, s. 361-363, 389-391; III/3, s. 250-254; a.mlf., "Yugoslavya'da Türk Âbideleri ve Vakıfları", *VD*, sy. 3 (1956), s. 195; Safvet Beg Bašagić-Redžepahić (Mirza Safvet), *Kratka Uputa u Prošlost Bosne i Hercegovine (Od g. 1463-1850)*, Sarajevo 1989, s. 12; a.mlf., *Znameniti Hrvati, Bošnjaci i Hercegovci u Turskoj Carevini (Bošnjaci i Hercegovci u Islamskoj Književnosti içinde)*, Sarajevo 1986, s. 376; İlhan Şahin, "Osmanlı Döneminde Sarayova (Saraybosna)'nın Kuruluşu ve Yükselişi (1455-1561)", *Bosna-Hersek*, İstanbul 1992, s. 22; Ciro Truhelka, "Tursko-Slavjensik Spomenici Dubrovačke Arhive", *Glasnik Zemaljskog Muzeja u Bosni i Hercegovini*, XXIII, Sarajevo 1911, s. 197; Kemurazâde Seyfeddin Fehmi, "Saray Bosna'da Ebniye-i Hayriyyenin Musavver Tarihî: Hünkâr Câmi-i Şerifi", *TOEM*, II/12 (1329), s. 774-776.

ENES PELİDİA – FERİDUN EMECEN

İSÂ BEY CAMİİ

İzmir'in Selçuk ilçesinde
Aydinoğulları'na ait cami.

Batı kapısında bulunan inşa kitâbesine göre Şevval 776'da (Mart 1375) Aydinoğlu İsa Bey tarafından mimar Ali b. Müşeymeş ed-Dimaşki'ye yaptırılmıştır. Aydinoğlu İsa Bey'in düzenlediği vakfiyesi günümüzde mevcut olmadığından caminin tarihçesine dair eski seyahatnamelerden bilgi edinilmektedir. Evliya Çelebi, ziyaret ettiği yapıyı anlatarak içindeki tez-

İsa Bey
Camii –
Selçuk /
İzmir

vinattan bahsedip kitâbesini kaydetmiştir (Seyahatnâme, IX, 138-141). Selçuk'un (Ayasuluk) Osmanlı hâkimiyetine girmesinden sonra giderek önemini kaybetmesi İşâ Bey Camii'nin kendi kaderine terk edilmesine sebep olmuştur. Zamanla harap olan yapı, XIX. yüzyılın sonlarında kubbelerine varıncaya kadar etrafını otlar sarmış olup çok bakımsız bir durumdaydı. Yapı, XIX. yüzyılın ikinci yarısında bir süre kervansaray olarak da kullanılmıştır. Bu sırada binada birtakım değişiklikler yapılmış ve tahribat meydana gelmiştir. Nitekim güney duvarındaki mihrap sökülmüş, burada bir kapı açılmıştır. Yine bu dönemde doğu ve kuzey kapılarından kitâbeleriyle çeşitli mimari parçaları sökülerek alınmıştır. Böylece yapı, hem çok harap hem de özgün karakterini bazı yerlerde önemli ölçüde kaybetmiş olarak günümüze ulaşmıştır.

1895'te Avusturya Arkeoloji Enstitüsü'nün Efes'te yürüttüğü çalışmalar çerçevesinde G. Niemann başkanlığındaki ekip tarafından incelemeye tâbi tutulan cami, aynı zamanda özellikle avlu içinde yürütülen düzenleme ve temizlik çalışmalarıyla basit de olsa bir müdahale görmüştür. Maarif Vekâleti ve İzmir Vakıflar Müdürlüğü'nün iş birliğiyle 1934 yılında restorasyona alınan yapı, bu tarihten sonra da değişik zamanlarda Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından restore edilmiştir. Bu çalışmalar öncelikle yapının iç ve dış kısımlarının temizliğine yönelik olmuş,

ardından uzun süredir açık bulunan yan neflerin üzeri örtülmüştür. Yapı 1988 yılında Vakıflar Genel Müdürlüğü'nce yeniden restore edilmiş olup avlusunun içi de kısmen düzenlenmiştir.

Enine gelişen iki nefli bir harimle buna kuzeyden bitişen revaklı bir avludan oluşan İşâ Bey Camii, Selçuk ilçesine hâkim tepenin batı yamacında kurulmuştur. Tarih içinde çok eski yerleşimlere sahne olan ve hem İlkçağ'da hem de Bizans döneminde VI. yüzyılda önemli dinî yapıların inşasıyla dinî bir merkez durumuna gelen bu alan, Aydınoğulları devrinde de İşâ Bey Camii'nin etrafında gelişen yoğun bir yapılaşmaya merkez olmuştur.

Üzerinde kurulduğu arazinin bir yamaç eteği olması camide mimari açıdan elverişsiz bir durum meydana getirmiş, yamaç kısmının tam üzerine gelen kuzey ve doğu cephelerinde belirgin bir rol oynamıştır. Nitekim kuzey ve doğu cephelelerinde az sayıda pencere açılmıştır. Fakat bu cephelerde gerçekleştirilemeyen mimari kompozisyon ve âbidevî tesire düz bir arazi üzerine oturan güney ve batı cephelerinde ulaşılmıştır. Bütün cephelerden karakter ve işçilik olarak ayrılan batı cephesinde ise diğer üç cephedeki kesme taş, kireç taşı ve devşirme malzemenin meydana gelen ve fazla özenli olmayan duvar örgüsünün tamamen terkedildiği, bütün yüzeyin çok düzgün devşirme bloklarla kaplandığı dikkati çeker. Süsleme özellikleri açısından yine ayrıcalıklı bir karakter gösteren bu cephe yapının ana cephesidir. Ovaya ve denize dönük olan cephede cami ve aynı yönde devam eden avlu duvarlarının bir bütünlük içinde ele alınıp düzenlendiği açıkça görülür.

Batı cephesinde cami ile avlu duvarlarının birleşme noktasında âbidevî karakteriyle dikkat çeken bir taçkapı yer alır. Kapının iki yanındaki zemin kısmı bir dizi halinde sıralanan nişlere ayrılmıştır. Günümüzde birer camekânla örtülü olan bu nişlerin, zamanında abdest almak için kullanılan çeşmeler olduğu anlaşılmaktadır. Nişlerin hemen üstünden başlayan pencereler iki sıra halinde cepheyi bölmektedir. Böylece alt sıradaki nişlerden itibaren cephede yatay düzlemde üçlü bir bölünme görülmektedir. Bu durum, âbidevî cepheye doğrudan doğruya çok katlılık etkisi kazandırmaktadır. Yine burada, iki yandan merdivenlerle çıkılan ve zeminden hayli yükseltilmiş, cephe gibi tamamen mermerden taçkapı yer alır. Üst kısmında bugün şerefeden yukarısı yıkık

olan bir minare yükselmektedir. Bu minarenin bir simetriği doğu kapısının üzerindedir. Günümüze ulaşmayan doğudaki bu minarenin XVII. yüzyılda da mevcut olmadığı gravürlerden anlaşılmaktadır. Ancak bu minarenin varlığı bizi, Beylikler dönemi mimarisinde Niğde Sungur Bey Camii'nden sonra ikinci bir çifte minare uygulamasıyla karşı karşıya bırakmaktadır. Avluya batı taçkapısının yanı sıra doğu ve kuzey cephelerindeki kapılarla üç farklı yönden girilmektedir. Avluya merdivenlerle bağlanan doğu girişi taçkapının tam simetriğindedir. Aynı şekilde zeminden merdivenlerle yükseltilmiş olan kuzey kapısı cephenin tam ortasında olup örüldüğü için günümüzde kullanılmamaktadır.

Yapıda, yatık dikdörtgen bir plan gösteren ortası sekizgen havuzlu avluyu üç yönden bir revakın kuşattığı kalan izlerden anlaşılmaktadır. Buna ilişkin en önemli iz bugün mevcut on iki sütundur. Antik yapılardan devşirilmiş olan bu sütunların geniş kemerlerle birbirine bağlanarak tesbit edilemeyen bir üst örtü sistemini taşıdığı kabul edilmektedir. Günümüzde duvarlar üzerinde altı yerde görülen konsollar, hâlâ taşıdıkları tuğla kemer izleriyle bu konuda en önemli delil sayılmaktadır. Avlu duvarlarının orijinal yüksekliğinin bilinmemesi gibi bazı belirsizlikler, ahşap olan çatının düz bir şeklin yanında eğimli de olabileceğini düşündürmektedir. Avludan camiye iki sütuna oturan üç kemerli bir açıklıktan girilmektedir. Bu üçlü açıklığın iki yanında harime geçit veren ikişer kemerli açıklık daha vardır. Yandaki bu açıklıklarla birlikte caminin bütün kuzey cephesinin bölümüne gerek giriş için ayırdığı dikkat çekmektedir. Günümüzde tamamı camekânla kapatıldığından bunlardan giriş için yalnızca üçlü kemerin orta gözü kullanılmaktadır.

Caminin ana mekânı yatık dikdörtgen bir plan göstermektedir. Mekânı tam ortadan dört sütun üzerine oturan enine kemerler iki eşit nefe ayırmaktadır. Nefler mihrap yönünde dik bir nefle (transept) kesilmiş ve ortaya çıkan iki eş boyutlu mekân birer kubbe ile örtülmüştür. Sekizgen kasnak üzerine oturan kubbelerden ilkinde Türk üçgenleri, ikincisine pandantiflerle geçilmiştir. Mekânda tuğladan sivri kemerleri taşıyan devâsâ sütunların, "Büyük Gymnasium" olarak tanınan Lysimakhos'un şehrindeki limanın yanında bulunan hamamdan getirilmiş olması kuvvetle muhtemeldir. Yapıda yan nefle-

İşâ Bey Camii'nin taç kapısının yer aldığı batı cephesinden bir detay

rin üzeri dik, çift meyilli çatılarla örtülmüştür. Bu çatılar içten ahşap bir konstrüksiyona sahiptir. Mevcut kalıntılara dayanılarak restore edilen bu dik çatıların, yapının gerçekte olması gereken orijinal çatı sistemiyle bağlantısı yoktur. Buna en açık delil, bugün çatı şeklinde olan transept kubbelerinin kasnaklarındaki pencerelerle birlikte bütünüyle bir kesikliğe uğramasıdır. Orijinal durumunda çatının bu tür bir kesikliğe meydan veremeyecek şekilde düz veya hafif eğimli bir tarzda olması gerekmektedir.

İsâ Bey Camii, âbidevi mimarisi ve plan şeması ile olduğu kadar süsleme özellikleriyle de dikkat çeken bir yapıdır. Batı cephesindeki pencereler ve taçkapı üzerinde renkli ve zengin taş süsleme örnekleriyle karşılaşılır. Pencerelerde değişik kama taşı geçme örnekleriyle düğümlü geçme kompozisyonları birlikte uygulanmıştır. Cephenin avlu tarafındaki pencerelerinde simetrik bir düzene gidilerek eş kompozisyonlara yönelinmiştir. Buna karşılık aynı uygulamadan cami duvarında özellikle kaçınılarak pencereler farklı boyut ve süsleme özellikleri içinde verilmiştir. Orijinal bir tasarımın ürünü olan âbidevi ölçülerdeki taçkapı, süsleme özellikleri ve işçilik olarak pencereleri tekrarlamaktadır. Yine burada da renkli taş ve mermerin birlikte kullanımıyla elde edilen zengin ve çok renkli bir taş işçiliği göze çarpmaktadır. İki renk kama taşı geçmelerin yanı sıra düğümlü bir geçme kompozisyonu, ana süsleme elemanı olarak kavsara kuşatma kemerinin üzerindeki yüzeyde kullanılmıştır. Kapının üstünü taçlandıran mazgallardan ise yalnız-

ca yere dökülmüş olan bazı kalıntılar günümüze ulaşmıştır. Yapının doğu, güney ve kuzey cephelerinde süsleme özelliğine rastlanmamaktadır. Sadece doğu ve kuzey cephelerindeki kapıların zamanında ilginç süslemelere sahip olduğuna dair bilgi bulunmaktadır. Eski çizimlerden ve mevcut izlerden, bu süslemelerin renkli taş kakma ve kabartma tekniğinde olduğu, yalın, ancak orijinal bir karaktere sahip bulunduğu anlaşılmaktadır. Bugün önemli bir kısmı sökülmüş olan kapılarda bunlara ilişkin pek az bir iz kalmıştır. Her iki kapıda bulunması gereken kitâbeler de XIX. yüzyıl sonlarında sökülerek alınmıştır. Bu kitâbeler İzmir'e götürülmüş olup doğu kapısından alınan kitâbe Çorapkapı Camii'nde mihrabın üstüne, kuzey kapısından alınan kitâbe ise Kestanepazarı Camii'nde son cemaat yeri penceresinin üzerine yerleştirilmiştir.

Avlu içinde ancak belirli noktalarda yoğunlaşan süsleme özelliklerinin en önemlisi, hiç şüphesiz batı duvarındaki düğümlü geçme kompozisyonunun yer aldığı iki eş mermer penceredir. Cami mekânı ise yapıda süslemenin ağırlıklı olarak yoğunlaştığı kısımdır. Fakat bugün özgün karakterini büyük ölçüde kaybetmiş olan bu kısım, süslemesinin gerçek zenginliğini tam olarak yansıtmaktan uzaktır. Eski çizimlerden ve seyahatnâmelerden son derece etkileyici bir görünüm taşıdığı anlaşılan iç mekânda mihrap ve minber iki önemli süsleme unsurudur. XIX. yüzyılın sonlarında kırılıp parçalanmış mihrabın üst kısmı sökülerek İzmir Kestanepazarı Camii'ne götürülmüş ve burada mihrap üzerine yerleştirilmiştir. Mihrabın üstündeki geniş kitâbe frizi de aynı dönemde İzmir'e nakledilmiştir. Bugün Agora'da görülen parçalar bu kitâbeye aittir. Minber de mihrap gibi kırılarak parçalanmıştır. Her ikisine ait bazı parçalar günümüzde cami içinde bulunmaktadır. Yine mevcut çizimlerden zengin süsleme özellikleri taşıdığı farkedilen mermer mihrapta çok renkli taş işçiliği sürdürülmüş, ana kemeri kuşatarak yukarı doğru devam eden alanda da değişik bir düğümlü geçme kompozisyona yer verilmiştir. Minberin ise geometrik geçmeli levhaların oluşturduğu zengin bir taş işçiliğine sahip olduğu anlaşılmaktadır. İç mekânda üstünde önemle durulması gereken bir süsleme unsuru da mihrap önü kubbesinin mozaik-çiniil pandantifleridir. Firuze, kahverengi ve koyu mavi renkteki çinilerle, aralarda tuğlanın kullanılmasıyla altı köşeli yıldızlarla çevrelenen altıgen-

lerden meydana gelen geometrik bir kompozisyon oluşmuştur. Kubbe kasnağındaki mukarnas dolgular ise yeşil levha çinilerle kaplıdır.

İsâ Bey Camii, yalnız Aydınoğulları Beyliği'nin değil Beylikler dönemi mimarisinin de en önemli yapılarından biridir. Yapının enine gelişen cami mekânı ve buna kuzeyden bitişen revaklı avlusu, plan şeması olarak Anadolu Türk mimarisinde birkaç örnek dışında pek kullanılmayan fakat Osmanlı selâtin camii mimarisinin bir bakma öncüsü olan farklı bir uygulamayı gösterir. Ait olduğu dönemden başlayarak Anadolu Türk mimarisinde önemli etkileri görülecek olan bu yeni plan şemasının esasları Suriye'deki İslâm mimarisine dayanmakta olup Şam Emeviyye Camii'ne kadar inen eski bir geçmişe sahiptir. Suriye mimarisinde değişik şekillerde uzun zaman uygulanmış olan bu şema, Şamlı mimar aracılığıyla İsâ Bey Camii'nde yeni bir anlayışla denenmiştir. Bu uygulamayı mimari açıdan getirdiği en önemli yenilik ise cami bünyesi içine katılan revaklı avlu olmuştur. Ayrıca yapı, mimarisiyle olduğu kadar süslemeleriyle de Anadolu dışından bağlantılı olduğu çevreleri yansıtmaktadır. Süslemelerin işçilik ve kompozisyon özelliklerinde Zengî ve çağdaş Memlük dönemi sanatından alınan tesirler açık biçimde görülür. Değişik çevrelerin etkilerini bir sentez halinde bünyesinde birleştiren mâbed, revaklı avlu ve cephe mimarisiyle Osmanlı mimarisine değişik açılardan kaynak oluşturması bakımından son derece önemli yapılardan biridir.

BİBLİYOGRAFYA :

- Evliya Çelebi, *Seyahatnâme*, IX, 138-141; Ch. Texier, *Description de l'Asie mineure*, Paris 1849, II, 278-279; E. Falkener, *Ephesus and the Temple of Diana*, London 1862, s. 153-157; G. Weber, *Guide du voyageur à Ephèse*, Smyrne 1891, s. 15-16; G. Niemann, "Die Seldschukischen Bauwerke in Ajasuluk", *Forschungen in Ephesos*, Wien 1906, I, 112-131; A. Aziz, *Ephesus-Ayasuluğ Rehberi*, İzmir 1927, s. 36-38; Şerare Yetkin, *Anadolu'da Türk Çini Sanatının Gelişmesi*, İstanbul 1972, s. 129-130; Oktay Aslanapa, *Türk Sanatı*, İstanbul 1984, s. 212-213; Selda Kalfazade [Ertuğrul], *Aydınoğulları Mimarisi içinde İsa Bey Camii'nin Değerlendirilmesi* (yüksek lisans tezi, 1988), İÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü; Zeki Sönmez, *Başlangıcından 16. Yüzyıla Kadar Anadolu Türk-İslam Mimarisinde Sanatçılar*, Ankara 1989, s. 347-351; Necmeddin Emre, "Aydınoğlu İsa Bey Camii", *Arkektik*, IX, İstanbul 1939, s. 169-173; K. Otto-Dorn, "Die İsa Moschee in Ephesos", *Istanbul Forschungen*, XVII, Berlin 1950, s. 115-131; Aziz Ogan, "Aydın Oğullarından İsa Bey Camii", *VD*, III (1956), s. 73-80.

SELDA ERTUĞRUL

İsâ Bey Camii'nin batı cephesindeki pencere alınlıklarından biri

